

Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
de heer M.G.J. Harbers
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

Uw kenmerk

-

Ons kenmerk

CDS20240008/BWI/IFE

Datum

22 januari 2024

Doorkiesnummer

[REDACTED]

In behandeling bij

Directie

E-mail

[REDACTED]

Onderwerp: [aanbieding rapportage examenafname Q4 2023](#)

Geachte heer Harbers,

Eind maart 2021 hebben wij het plan van aanpak examenafname ingediend bij uw ministerie. In dit plan zijn de maatregelen opgenomen om de gemiste examen- en toetsmomenten, als gevolg van twee corona-lockdowns in te halen. Door deze lockdowns heeft de dienstverlening van het CBR in 2020 en 2021 in totaal ruim vijf maanden stilgelegen. Hierdoor werden bijna 800.000 examens en toetsmomenten gemist.

Conform afspraak sturen wij u bij deze de rapportage over de uitvoering van dit plan. Dit betreft de rapportage tot en met het vierde kwartaal van 2023.

Stand van zaken eind vierde kwartaal 2023: inhaalslag bij theorie-examens en rijtosten afgerond en rijtosten en theorie-examens kunnen binnen kpi gereserveerd worden

In de kwartaalrapportage is af te lezen dat eind 2022 de inhaalslag bij de theorie-examens en de rijtosten volledig is afgerond (in totaal bijna 470.000 extra theorie-examens en rijtosten). Bij de rijtosten was dit al sinds september 2021 het geval. Dit heeft ook zijn weerslag op de reserveringstermijnen. Ultimo december 2023 konden (nagenoeg) alle theorie-examens en rijtosten binnen de kpi van 4 weken gereserveerd worden.

Reserveringstermijn praktijkexamens gedaald met verschillen tussen locaties

Bij de praktijkexamens B zien we dat de reserveringstermijnen sinds de zomer geleidelijk dalen. In juni 2023 lag de gemiddelde reserveringstermijn voor het eerste B-examen nog iets boven de 16 weken. In december 2023 lag de gemiddelde reserveringstermijn net onder de 9 weken. Het jaar werd afgesloten met een reserveringstermijn van gemiddeld 7,1 weken, ruim binnen de afgegeven prognose dat de reserveringstermijn voor het einde van het jaar rond de 10 weken zou liggen. Er zijn aanzienlijke verschillen tussen de 54 locaties voor praktijkexamens. Op tweederde van de locaties kan een praktijkexamen binnen de kpi van 7 weken gereserveerd worden. Een herexamen kan op vrijwel alle locaties binnen de kpi van 5 weken gereserveerd worden.

Met name in de Randstad zijn de reserveringstermijnen nog langer met uitschieters tot 18-20 weken in enkele grote steden.

Prognose: stijging in het eerste kwartaal en een structurele daling na de zomer

Het CBR maakt elke 6 maanden, samen met externe expertise, een prognose voor de ontwikkeling van de reserveringstermijnen. De huidige reserveringstermijnen liggen iets onder de prognose. De vraag naar examens blijft hoog en historisch gezien zien we een piek in de reserveringen in het voorjaar. De verwachting is dan ook dat de gemiddelde reserveringstermijnen weer iets op zullen lopen om na de zomer structureel te gaan dalen richting de reguliere niveaus.

Capaciteit verder uitbreiden

De structurele daling zal met name het gevolg zijn van de verdere uitbreiding van capaciteit doordat nieuwe examinatoren uit de opleiding stromen en starten met het afnemen van examens. Sinds maart 2021 hebben 128 nieuwe examinatoren met succes de opleiding afgerond en zijn inmiddels aan het werk. Tegelijkertijd hebben in dezelfde periode ook examinatoren het CBR verlaten door bijvoorbeeld pensioen, het accepteren van een andere baan of anderszins. Het werven en opleiden van nieuwe examinatoren gaat onverminderd door. Een klas met 32 examinatoren in opleiding is in december 2023 gestart. In januari 2024 is vervolgens een klas met 10 examinatoren in opleiding gestart. Een volgende klas met 36 examinatoren in opleiding gaat op 1 april 2024 starten. Daarnaast worden op dit moment kandidaten geworven voor de klas die start in september 2024.

Wachttijden bij rijsscholen blijven dalen

Uit het meest recente onderzoek van het CBR onder rijsscholen blijkt dat de gemiddelde wachttijd voordat kandidaten aan de rijopleiding kunnen beginnen 5 weken bedraagt. Eind maart was dit nog 20 weken en eind juni bedroeg de wachttijd 13 weken. Ook bij de rijsscholen lijkt de druk dus verder af te nemen. Dit neemt niet weg dat de problematiek die door corona is ontstaan nog steeds iedereen in de keten raakt en er toe leidt dat opleidingstrajecten, tot en met het examen, langer duren dan voor corona.

Slagingspercentages fluctueren tussen 50-53%

Naast maatregelen om de examencapaciteit uit te breiden, is een belangrijke andere factor om de reserveringstermijnen te verkorten het verkleinen van de vraag naar examens door hogere slagingspercentages. In het plan van aanpak uit maart 2021 was als doelstelling opgenomen een stijging van de slagingspercentages met 10 procentpunt tot 60% (een stijging met 1 procentpunt staat gelijk aan het verkorten van de reserveringstermijn met een kleine week, 10 procentpunt stijging zou de reserveringstermijn met circa 8 weken in kunnen korten). Aanvankelijk zag het CBR het slagingspercentage stijgen, maar sinds het voorjaar van 2022 zien we de slagingspercentages weer geleidelijk dalen en fluctueert het sinds september 2022 rond de 50-53%. Dit is nauwelijks hoger dan het niveau voor de coronapandemie. Het CBR blijft dan ook oproepen tot het verbeteren van de slagingspercentages door te investeren in een goede rijopleiding waar kandidaten goed worden voorbereid en pas op examens komen als ze er ook echt klaar voor zijn. Het advies Roemer biedt goede aanknopingspunten voor deze kwaliteitsslag.

Geen inzet noodmaatregelen

In het plan van aanpak is een aantal noodmaatregelen opgenomen mochten de reserveringstermijnen op onaanvaardbare niveaus komen. Als grens is een gemiddelde reserveringstermijn voor het eerste B-examen van 14 weken genoemd. De noodmaatregelen betreffen het tijdelijk niet aanbieden van de tussentijdse toets, het tijdelijk niet aanbieden van het faalangstexamen en het tijdelijk verhogen van de examenleeftijd van 17 naar 18 jaar.

